

บทที่ 4

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการทำคำคัดค้านตามกฎหมายไทย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วถึงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำคำคัดค้านทั้งตามกฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศในบทที่ 2 และบทที่ 3 ในบทนี้ ผู้เขียนจะพิจารณาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การทำคำคัดค้านตามกฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศ ตลอดจนพิจารณาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกำหนดให้ต้องทำคำคัดค้านเมื่อตัวเงินขาดความเชื่อถือ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

4.1 การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การทำคำคัดค้านตามกฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศ

กฎหมายของประเทศต่าง ๆ ตลอดจนอนุสัญญาระหว่างประเทศที่จะนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย ได้แก่กฎหมายดังต่อไปนี้

- (1) ประเทศอังกฤษ : Bills of Exchange Act 1882
- (2) ประเทศสหรัฐอเมริกา : The Uniform Commercial Code
(Article 3 Commercial Paper)
- (3) ประเทศฝรั่งเศส : Code of Commercial (Book I Title 8 : of Bills of Exchange, Promissory Notes, and Prescriptions)
- (4) ประเทศญี่ปุ่น : Law on Bills (Tegata Ho), Law on Cheques (Kogitte Ho) และ Protest Ordinance (Imperial Ordinance)
- (5) Convention Providing a Uniform Law for Bills of Exchange and Promissory Notes, 1930 และ
- (6) Convention on International Bills of Exchange and International Promissory Notes, 1988

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้เขียนจะพิจารณาหลักเกณฑ์การทาค้าคัตค้ำน โดยการแสดงตารางเปรียบเทียบ ซึ่งจะได้พิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ประเภทของตัวเงินที่ต้องทาค้าคัตค้ำน
- (2) นิยามของ "ตัวเงินในประเทศ" และ "ตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ"
- (3) กำหนดเวลาทาค้าคัตค้ำน
- (4) สถานที่ทาค้าคัตค้ำน
- (5) เจ้าหน้าที่ผู้ทาค้าคัตค้ำน
- (6) แบบและวิธีการทาค้าคัตค้ำน
- (7) ผลของการไม่ทาค้าคัตค้ำน
- (8) เหตุจาเป็นที่ไม่สามารถทาค้าคัตค้ำนได้
- (9) กรณีที่ไม่ต้องทาค้าคัตค้ำน

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
1. ประเภทของ ตั๋วเงินที่ต้อง ทำคำตัดค้ำ	- ตั๋วแลกเงินใน ประเทศและตั๋วแลก เงินที่ออกมาจาก ต่างประเทศ - ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ ออกมาจากต่าง ประเทศ - เช็คที่ออกมาจาก ต่างประเทศ	- ตั๋วแลกเงิน ต่างประเทศ -	- ตั๋วแลกเงิน ต่างประเทศ -	- ตั๋วแลกเงินใน ประเทศและตั๋วแลก เงินต่างประเทศ - ตั๋วสัญญาใช้เงิน ในประเทศและ ต่างประเทศ	- ตั๋วแลกเงินใน ประเทศและตั๋วแลก เงินต่างประเทศ - ตั๋วสัญญาใช้เงิน ในประเทศและ ต่างประเทศ	- ตั๋วแลกเงินใน ประเทศและตั๋วแลก เงินต่างประเทศ - ตั๋วสัญญาใช้เงิน ในประเทศและ ต่างประเทศ - ไม่มีบทบัญญัติเรื่อง เช็ค เพราะ ครอบคลุมเฉพาะ B/E และ P/N	- ตั๋วแลกเงินใน ประเทศและตั๋วแลก เงินต่างประเทศ - ตั๋วสัญญาใช้เงิน ในประเทศและ ต่างประเทศ - ไม่มีบทบัญญัติเรื่อง เช็ค เพราะ ครอบคลุมเฉพาะ B/E และ P/N
* * * * *							
2. นิยามของ "ตั๋วเงินใน ประเทศ" และ	มีได้บัญญัติไว้	- ตั๋วเงินในประเทศ (1) ตั๋วที่ออกและ พึงใช้เงินกันในประเทศ	ตั๋วแลกเงินนอก ประเทศ คือ ตั๋วที่ ออกหรือพึงใช้เงิน	มีได้บัญญัติไว้	มีได้บัญญัติไว้	มีได้บัญญัติไว้	มีได้บัญญัติไว้

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
"ตัวเงินต่างประเทศ"		อังกฤษ หรือ (2) ตัวท้องถิ่น เกาะอังกฤษและสิ่ง ไหลบุคคลหมกนทอย ในเกาะอังกฤษ ใช้เงิน - ตัวเงินนอก ประเทศ คือ ตัว นอกจากตัว ประเทศ	กันนอกประเทศ อาณาเขต เมืองชน และประเทศที่อยู่ การปกครองของ สหรัฐอเมริกา โคลัมเบีย และ เปอร์โตริโก				
*****							
3. กำหนดเวลา ทำคำตัดสิน	คำตัดสินการไม่ รับรองต้องทำภายใน 3 วันนับจากวันที่ กำหนดให้ยื่นตัวให้	ต้องทำทันทีไม่เกิน วันทำการถัดไปและ เมื่อทำบันทึกแล้ว ก็ ขยายเวลาทำคำ	- หากก่อนถึงกำหนด การทำคำตัดสินได้ ทำบันทึกไว้ ก็ขยาย เวลาทำคำตัดสิน	ต้องทำในวันถัดจาก วันที่ตัวถึงกำหนด	- คำตัดสินการไม่ รับรองต้องทำภายใน กำหนดเวลาที่กำหนด ให้ยื่นตัวให้รับรอง	- คำตัดสินการไม่ รับรองต้องทำภายใน กำหนดเวลาที่กำหนด ให้ยื่นตัวให้รับรอง	ต้องทำคำตัดสิน ภายใน 4 วันทำการ นับจากวันที่ตรวจ ความเชื่อกอ

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
	รับรอง คำตัดสินการไม่ใช้ เงินต้องทำภายใน 3 วันนับจากวันจะ พึงใช้เงินตามตัว	คดีนอกไป	ออกไป - กำไรได้ทันที ไม่ต้องทำคำตัดสิน ภายในเที่ยงคืนของ วันทำการ 3 วันนับ จากวันที่ตรวจความ เชื่อก่อ		- คำตัดสินการไม่ ใช้เงินต้องทำภายใน 2 วันทำการถัดจาก วันที่ต้องจ่ายเงินตาม ตัวเงิน	- คำตัดสินการไม่ ใช้เงินต้องทำภายใน 2 วันทำการถัดจาก วันที่ต้องจ่ายเงินตาม ตัวเงิน	
*****							
4. สถานทำ คำตัดสิน	มิได้บัญญัติไว้	- ณ สถานทเหตุขาด ความเชื่อก่อ - ภาตวภกบอบคต ขาดความเชื่อก่อทาง ไปรษณีย์ ต้องทำ ณ สถานทซึ่งส่งตเหตุขาด ความเชื่อก่อคนมา	มิได้บัญญัติไว้	- ณ ภูมิภาค สศทหายทของคศญา ฝ่ายตต้องใช้เงิน - ณ ภูมิภาคของ คศญาทกกระบไว้ ในตว้ตต้องใช้เงิน - ณ ภูมิภาคของ	- ณ สถานทหมการ ทการทวงถาม - ณ สถานทอนัด ทากบคคสทการ บฉเสธยณยอม - กำไรทราบนเชต ว้สถานทัดคศสถาน	มิได้บัญญัติไว้	- ณ สถานทเหตุขาด ความเชื่อก่อ

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
		<ul style="list-style-type: none"> - ก้าวที่กำหนดให้ ใช้เงิน ณ สถานที่ ทำงานของบุคคลอื่น นอกจากจ่าย ต้อง ทำ ณ สถานที่ กำหนดไว้เป็น จ่ายเงิน 		<ul style="list-style-type: none"> - ผ่ส่อดเข้าแ่กหน้า ภายหลังจากหม่การ ทำคำค้ดค้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำการทวงถาม โหนดาร์บ้บลลคหรือ จำศาลอาจถามหน่วย งานของราชการ ถ้า ยังไม่ทราบอื่ก ก็อาจ ทำคำค้ดค้านทหน่วย งานราชการน หรือ หล้านก้งานของโหนดาร์ บ้บลลคหรือทศาลท จำศาลท้างานอย 		
*****							
<ul style="list-style-type: none"> 5. เจ้าหน้าผ ทำคำค้ดค้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - นายอ้าเกอ - ผ่ทำการแทนนาย อ้าเกอ - ทนายคว้ามท้ได 	<ul style="list-style-type: none"> - โหนดาร์บ้บลลค - เจ้าบาน หรือผ ครองเร้อน ต่อหน้า พยาน 2 คน (กรณ 	<ul style="list-style-type: none"> - กงสล หรือรอง กงสลของมลรัฐ - โหนดาร์บ้บลลค - ผ่หม่อ่านจทำ 	<ul style="list-style-type: none"> - โหนดาร์บ้บลลค 2 คน - โหนดาร์บ้บลลค 1 คนและพยาน 2 คน 	<ul style="list-style-type: none"> - โหนดาร์บ้บลลค - จำศาล 	<ul style="list-style-type: none"> - มีใต่บญ่ตใไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีใต่บญ่ตใไว้

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
	ร็อบอนญาตัทเฑาะค้ำคัคคัคคาน	ห้ไมมเินตารบับลค)	การร็อบรองวาทว ขาดความเชอโก โดยกฎหมายของ สภานททตวขาด ความเชอโกห้ อานาจไว้	- เจาพนกงานของ ศาลและพยาน 2 คน			
*****							
6. แบบและวิธีการ ทำค้ำคัคคาน	- ชื่อของผคคคคาน และผกคคคคาน - เหตุตอองทำ - การทวงถามและ ค้ำคอบ (หากมี) - ขอความว่าหาตัว ผจายหรือผร็อบรอง ไมพบ	- ชื่อของผคคคคาน - การเรยกรอองให้ ใช้เงิน - ขอโต้แยงหรือ ค้ำคอบทให้ (หากมี) - ขอความว่าหาตัว ผจายหรือผร็อบรอง ไมพบ	- ประเภทของตัว - การเรยกรอองให้ ใช้เงิน - ขอความทระบว่า โดยนตวเมออง กำหนดแล้ว - ขอความทระบว่า ตัวขาดความเชอโก	- หมายแจงให้ใช้ เงินตามตัว - ขอความว่าหาตัว คสิญญาตอองใช้เงิน ไมพบ - เหตุผลทบัคคค การใช้เงิน - การทไมสามารถ	- ชื่อของผบัคคค และผกบัคคคการ ร็อบรองหรือการใช้ เงิน - ขอความการทวง ถามและขอความท ระบว่าผบัคคค มิได้บัคคคตามการ	มิได้บัคคคคไว้	- ชื่อของผคคคคาน - การทวงถามและ ค้ำคอบ (หากมี) - ขอความว่าหาตัว ผจายหรือผร็อบรอง ไมพบ - สภานทททำ ค้ำคัคคาน

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่และวันที่ทำคำตัดสิน - ตำแหน่งและลายมือชื่อของผู้ทำคำตัดสิน 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่และวันที่ทำคำตัดสิน 		<ul style="list-style-type: none"> ลงลายมือชื่อ หรือ การปฏิเสธการลงลายมือชื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> ทวงถาม - ขอความว่าหาตัวผู้จ่ายหรือผู้รับรองไม่พบ - สถานที่และวันที่ทำการทวงถาม - สถานที่และวันที่ทำคำตัดสิน 		
*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
7. ผลของการไม่ทำคำตัดสิน	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และคดียุติคดีอื่น ๆ หลุดพ้นความรับผิด 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง หลุดพ้นความรับผิด 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง หลุดพ้นความรับผิด 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้สลักหลัง หลุดพ้นความรับผิด 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และคดียุติคดีอื่น ๆ หลุดพ้นความรับผิด 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และคดียุติคดีอื่น ๆ หลุดพ้นความรับผิด 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และผู้ประกันของบุคคลดังกล่าว หลุดพ้นความรับผิด
*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
8. เหตุจำเป็นที่ไม่สามารถทำคำตัดสินได้	<p>- เมื่อมีเหตุจำเป็นอันมาจากกังวลเสียได้เกิดขึ้น ให้ขยายกำหนดเวลาทำคำตัดสินออกไป</p> <p>- หากเหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดแล้ว ต้องยื่นตัวประกันหรือให้เงินโดยไม่มีชกษา</p> <p>- หากเหตุจำเป็นนั้นน้อยกว่า 30 วัน</p> <p>ภายหลังตัวประกันกำหนด</p> <p>ก็ไม่ต้องทำคำตัดสิน</p>	<p>- หากเกิดการล่าช้าในการทำบันทึกหรือตัดสินเพราะเหตุจำเป็นอันมาจากกังวลเสียได้ ซึ่งมีได้เกิดขึ้นเพราะการละเลย ความผิดปกพรอง หรือความประมาทเลินเล่อของคู่ท่ง มีโทษเป็นโทษ</p> <p>- หากเหตุแห่งการล่าช้าสิ้นสุดแล้ว ต้องใช้ความพยายามตาม</p>	<p>หากเกิดการล่าช้าในการทำคำตัดสินเพราะความจำเป็นอันมาจากกังวลเสียได้ และคู่ท่งได้ใช้ความพยายามตามสมควรในการทำคำตัดสินเมื่อเหตุนั้นสิ้นสุดแล้ว มีโทษเป็นโทษ</p>	<p>หากเกิดพฤติการณ์ที่อาจหลีกเลี่ยงได้ คู่ท่งไม่จำเป็นต้องทำคำตัดสินภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายระบุไว้</p>	<p>- เมื่อมีเหตุจำเป็นอันมาจากกังวลเสียได้เกิดขึ้น ให้ขยายกำหนดเวลาทำคำตัดสินออกไป</p> <p>- หากเหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดแล้ว ต้องยื่นตัวประกันหรือให้เงินโดยไม่มีชกษา</p> <p>- หากเหตุจำเป็นนั้นน้อยกว่า 30 วัน</p> <p>ภายหลังตัวประกันกำหนด</p> <p>ก็ไม่ต้องทำคำตัดสิน</p>	<p>- เมื่อมีเหตุจำเป็นอันมาจากกังวลเสียได้เกิดขึ้น ให้ขยายกำหนดเวลาทำคำตัดสินออกไป</p> <p>- หากเหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดแล้ว ต้องยื่นตัวประกันหรือให้เงินโดยไม่มีชกษา</p> <p>- หากเหตุจำเป็นนั้นน้อยกว่า 30 วัน</p> <p>ภายหลังตัวประกันกำหนด</p> <p>ก็ไม่ต้องทำคำตัดสิน</p>	<p>- เมื่อมีพฤติการณ์อื่นนอกเหนือการควบคุมของคู่ท่งเกิดขึ้น ให้ขยายกำหนดเวลาทำคำตัดสินออกไป</p> <p>- หากพฤติการณ์นั้นสิ้นสุดแล้ว ต้องยื่นตัวประกันหรือให้เงินโดยไม่มีชกษา</p> <p>- หากพฤติการณ์นั้นน้อยกว่า 30 วัน</p> <p>ภายหลังตัวประกันกำหนด</p> <p>ก็ไม่ต้องทำคำตัดสิน</p>

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
		สมควรในการทำ บันทึกหรือคดีค้า					
*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
9. กรณีไม่ต้อง ทำคดีค้า	- เมื่อทำคดีค้า การไม่รับรองแล้ว ก็ไม่ต้องทำคดีค้า การไม่ใช้เงินอีก - เมื่อผลส่งจ่าย ล้มละลาย กษาเอา สำเนาคำพิพากษา ออกแสดงแทน คดีค้า - เมื่อผลส่งจ่ายหรือ ผลลบกหลัง เขียนขอ กำหนดว่า "ไม่จำ	- ค้าคดีค้าไม่อาจ กระทำได้แม้จะได ใช้ความพยายาม ตามสมควรแล้ว - เมื่อมีการปลด หนี้การค้า คดีค้าโดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยาย - เมื่อผลส่งจ่ายและ จ่ายเป็นบุคคลคน เดียวกัน - เมื่อผลจ่ายเป็น	- เมื่อคดีสัญญาฝ่ายที่ ภักพองปลดหนี้การค้า ทำคดีค้าโดย ชัดแจ้งหรือโดย ปริยาย - เมื่อคดีสัญญาฝ่ายที่ ภักพองทำให้อหวนขาด ความเชื่อถือ หรือ ออกคำสั่งห้ามจ่าย เงิน หรือไม่มเหตุ ผลอนัดทศวรรคาค ว่าจะมีการรับรอง	- เมื่อมีข้อกำหนด ว่า "ไม่ต้องทำคดี ค้า" ในตัวเงิน	- เมื่อผลส่งจ่าย ผ ลลบกหลัง หรือผรับ อวัลลงข้อกำหนด ว่า "ไม่ต้องทำคดี ค้า" ในตัวเงิน	- เมื่อผลส่งจ่าย ผ ลลบกหลัง หรือผรับ อวัลลงข้อกำหนด ว่า "ไม่ต้องทำคดี ค้า" ในตัวเงิน	- เมื่อผลส่งจ่าย ผ ลลบกหลัง หรือผรับ ประกัน โดยยกเว้น การทำคดีค้าไว้ โดยชัดแจ้ง - ผลส่งจ่าย และ ผจ่ายหรือผรับรอง เป็นบุคคลคนเดียว กัน - ตัวแลกเงินที่ กำหนดให้ใช้เงิน ในวันใดวันหนึ่ง

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
	<p>ต้องมคาคัดค้าน"</p> <p>ไว้ในตัวเงิน</p> <p>- เมื่อจ่ายบนทก</p> <p>ขอความบอกปิดการ</p> <p>รับรองหรือชำระเงิน</p> <p>ลงในตัวแลกเงิน</p>	<p>บุคคลสมมติ หรือไม่มี</p> <p>ความสามารถในการ</p> <p>ทำสัญญา</p> <p>- เมื่อผลส่งจ่ายหรือ</p> <p>ผลสลับหลัง เป็นบุคคลที่</p> <p>นำตัวยื่นชำระเงิน</p> <p>- เมื่อผลส่งจ่ายออก</p> <p>คำสั่งห้ามจ่ายเงิน</p> <p>- เมื่อผลสลับหลังรับ</p> <p>ขณะทำสัญญาว่าจ่าย</p> <p>เป็นบุคคลสมมติหรือ</p> <p>ไม่มีความสามารถใน</p> <p>การทำสัญญา</p> <p>- เมื่อได้ออกและรับ</p> <p>รองตัวโดยอัยาศัย</p>	<p>หรือชำระเงินตามตัว</p> <p>- เมื่อตัวแลกเงิน</p> <p>ขาดความเชื่อกอ</p> <p>เพราะไม่รับรอง</p> <p>ก็ไม่ต้องทำค่า</p> <p>คัดค้านการไม่ช้</p> <p>เงินอีก</p>				<p>กำหนดไว้ หรือตัว</p> <p>แลกเงินที่กำหนด</p> <p>ให้ชำระเงินเมื่อสิ้น</p> <p>ระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>ไว้บนแต่ได้เห็น</p> <p>ไม่สามารถยื่นให้</p> <p>รับรองได้ภายใน 1</p> <p>ปีนับแต่วันหลงเงิน</p> <p>ตัวแลกเงิน เพราะ</p> <p>พฤติการณ์ภายนอก</p> <p>เหนือการควบคุม</p> <p>ของผิดตรงและผิดตรง</p> <p>ไม่สามารถหลีกเลี่ยง</p> <p>ได้</p> <p>- เมื่อไม่มีสถานที่</p>

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
		เพื่อประโยชน์ของ ผลกหักเอง					<p>จะต้องยื่นตัวให้ เงิน</p> <p>- เมื่อจ่ายหรือผ ออกตัวสัญญาเงิน</p> <p>ไม่มอานาจจะจัด การทรัพย์สินของตน อย่างไร้ระตอไป เพราะมทนสนนพน ตัว หรือเป็นบุคคล สมมต หรือไมมีความ สามารถในการชำระ เงิน</p> <p>- เมื่อจ่ายหรือผ ออกตัวสัญญาเงินที่</p>

รายละเอียดกฎหมาย	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	CONVENTION 1930	CONVENTION 1988
							เป็นบริษัท ทางขนส่ง ส่วน สมาคม องค์กร ได้เลิกกิจการ

4.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกำหนดให้ต้องทำคำคัดค้าน

ผู้เขียนจะได้พิจารณาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 21 กำหนดให้ผู้ทรงตัวเงินต้องทำคำคัดค้านเมื่อตัวขาดความเชื่อถือ ดังนี้

- (1) ปัญหาเกี่ยวกับประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน
- (2) ปัญหาเกี่ยวกับนิยามของคำว่า "ตัวเงินในประเทศ" และ "ตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ"
- (3) ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดเวลาทำคำคัดค้าน
- (4) ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ทำคำคัดค้าน
- (5) ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำคัดค้าน
- (6) ปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายกับข้อกำหนดในกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม
- (7) ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แบบพิมพ์ตามที่กำหนดในกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

4.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน

ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 21 กำหนดถึงประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้านเมื่อตัวขาดความเชื่อถือ* ซึ่งได้แก่ตัวเงินดังต่อไปนี้

- (1) ตัวแลกเงินภายในประเทศ และตัวแลกเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ ตามมาตรา 960
- (2) ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกมาจากต่างประเทศ ตามมาตรา 985 วรรคสอง
- (3) เช็คที่ออกมาจากต่างประเทศ ตามมาตรา 989 วรรคสอง

จากการที่กฎหมายบัญญัติไว้ดังกล่าวข้างต้น ย่อมก่อให้เกิดการระแ่งผู้ทรงตัวเงินทุก

---

*โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 2 หัวข้อ 2.1 เรื่องประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน

ประเภทที่ขาดความเชื่อถือในการที่จะต้องทำคำตัดสิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวแลกเปลี่ยนซึ่งจะต้องทำคำตัดสินทั้งตัวในประเทศและตัวที่ออกมาจากต่างประเทศ แม้เหตุผลของการทำคำตัดสินจะมีเพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันว่าผู้ทรงได้ยื่นตัวให้รับรองหรือให้ใช้เงินแล้ว แต่ได้รับการปฏิเสธก็ตาม มาตรการนี้ก็มักจะใช้เฉพาะตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศเท่านั้น

4.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับนิยามของคำว่า "ตัวเงินในประเทศ" และ "ตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ"

เมื่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำตัดสินเมื่อขาดความเชื่อถือ โดยถือเอาความเป็นตัวเงินในประเทศ หรือตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศเป็นเกณฑ์ ดังนั้น ความหมายและลักษณะของตัวเงินที่ว่าอย่างไรเป็นตัวเงินในประเทศหรือตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาว่าจะต้องมีการทำคำตัดสินเมื่อตัวนั้นขาดความเชื่อถือหรือไม่ แต่กฎหมายกลับมิได้ให้นิยามไว้เลย เช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้ทรงว่า จะทราบได้อย่างไรว่า ตัวเงินที่ตนจะเข้าเกี่ยวข้องนั้นเป็นตัวเงินในประเทศหรือตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ จะต้องทำคำตัดสินเมื่อขาดความเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งหากเป็นตัวแลกเปลี่ยนก็คงไม่เป็นปัญหา เพราะต้องทำคำตัดสินทั้งในกรณีตัวในประเทศและตัวที่ออกมาจากต่างประเทศอยู่แล้ว แต่หากเป็นตัวสัญญาใช้เงินหรือเช็คในประเทศ ก็จะไม่มีการต้องทำคำตัดสินเลย ซึ่งผู้ทรงก็ย่อมประสงค์ที่จะรับตัวเงินที่ไม่ก่อให้เกิดการระแวกตนมากกว่า

ในเรื่องนี้แม้กฎหมายจะไม่ได้ให้นิยามไว้ แต่ก็ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์หลายท่านได้ให้ความเห็นไว้ เช่น ท่านศาสตราจารย์จิติ ตังศภักย์¹ ได้ให้ความเห็นดังนี้

"ตัวเงินภายในประเทศนั้น พอเทียบเคียงได้ตามที่ พ.ร.บ. ตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ ม.4 กล่าวไว้ว่า เป็นตัวที่ออกในประเทศและให้จ่ายเงินภายในประเทศ ผู้จ่ายอยู่นอกประเทศ

¹จิติ ตังศภักย์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบัญชี เงินสะพัดและตัวเงิน,

ก็ได้ หรือตัวที่ออกนอกประเทศสั่งให้บุคคลที่อยู่ในประเทศจ่ายเงิน แม้จะจ่ายนอกประเทศก็ไม่สำคัญ ตัวเงินที่ไม่ปรากฏข้อความเป็นอย่างอื่นบนตัวเงินแล้ว ก็จัดเอาเป็นตัวเงินในประเทศได้ นอกจากนี้เป็นตัวเงินนอกประเทศ ได้แก่ตัวออกนอกประเทศ หรือตัวที่ออกนอกประเทศแต่สั่งผู้จ่ายนอกประเทศให้จ่ายเงินนอกประเทศ"

อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยในเรื่องเช็คที่ออกมาจากต่างประเทศในคำพิพากษาฎีกาที่ 1558/2529 ไว้ว่า ".....เช็คพิทาทจะเป็นเช็คออกมาแต่ต่างประเทศหรือไม่ จึงอยู่ที่ว่า ผู้สั่งจ่ายได้สั่งจ่ายเช็คภายในประเทศ หรือสั่งจ่ายที่ต่างประเทศเป็นสำคัญ หากใช้ดูว่าธนาคารตามเช็คอยู่ ณ ที่ใดเป็นสำคัญไม่....."

ในเรื่องนี้ ท่านอาจารย์อัมพร ณ ตะกั่วทุ่ง ได้มีหมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาฉบับดังกล่าวไว้ดังนี้

"1. ....

2. เช็คออกมาแต่ต่างประเทศตามฎีกาฉบับนี้ วางหลักไว้เพียงประการเดียวว่า ถ้าผู้สั่งจ่ายได้สั่งจ่ายเช็คที่ต่างประเทศแล้ว ย่อมเป็นเช็คที่ออกมาแต่ต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเหตุที่วินิจฉัยน่าจะไม่ใช่เพียงพอ เช่นตัวอย่าง คนไทยสองคนขณะเดินทางไปต่างประเทศ คนหนึ่งได้ออกเช็คสั่งให้ธนาคารในประเทศไทยจ่ายเงินตามเช็คให้อีกคนหนึ่งนั้น แม้จะเขียนหรือออกเช็คที่ต่างประเทศก็ทำให้เช็คออกมาแต่ต่างประเทศไม่ เพราะแม้สถานที่ออกเช็คจะเขียนที่ต่างประเทศ แต่ถ้าไม่แสดงให้ปรากฏในเช็คต้องถือว่าเช็คนั้นได้ออก ณ ภูมิลำเนาของผู้สั่งจ่าย คือออกในประเทศไทย ตามมาตรา 910 วรรคสี่

3. ผู้เขียนเห็นว่าเหตุที่กฎหมายคุ้มครองคู่สัญญาที่ลงลายมือชื่ออันจะต้องรับผิดชอบเช็คที่ออกมาแต่ต่างประเทศยิ่งกว่าเช็คที่ออกในประเทศนั้น ก็เพื่อจะให้ปรากฏพยานหลักฐานว่าผู้ทรงได้ปฏิบัติหน้าที่ยื่นเช็คตามวันที่ลงในเช็ค และธนาคารผู้จ่ายได้ปฏิบัติตามแล้ว โดยธนาคารผู้จ่ายได้แสดงเหตุแห่งการปฏิเสธต่อนายอำเภอตามคำคัดค้านของผู้ทรงครบถ้วนแล้ว ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าเช็คที่ออกมาแต่ต่างประเทศนั้น คือ เช็คที่ผู้สั่งจ่ายมีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศ หรือได้ระบุแสดงให้ปรากฏสถานที่ออกเช็คที่ต่างประเทศลงในเช็คและมอบเช็คชำระหนี้ให้แก่ผู้ทรง เกือบยื่นต่อธนาคารผู้จ่ายในประเทศไทยให้จ่ายเงินตามเช็ค เพราะถ้าธนาคารผู้จ่ายไม่อยู่ในประเทศไทย การทำคำคัดค้านก็จะทำไม่ได้ว่าเหตุใดธนาคารผู้จ่ายจึง

ไม่จ่ายเงินตามเช็คนั้น

4. ...."

จะเห็นได้ว่า แนวทางของนิยามคำว่า "ตัวเงินในประเทศ" และ "ตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ" ยังไม่เป็นที่ยุติ เพราะมีทั้งแนวความเห็นจากท่านศาสตราจารย์จิตติ ดิงศภัทย์ ศาพิทภาษฎีกาที่ 1558/2529 และหมายเหตุท้ายคำพิทภาษฎีกาที่ 1558/2529 โดยท่านอาจารย์อมพร ณ ตะกั่วทุ่ง ที่แตกต่างกันออกไป ดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งย่อมก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้ทรงตัวเงินแน่นอนว่าตัวเงินที่ตนเองถืออยู่นั้นเป็นตัวเงินในประเทศหรือตัวเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ และย่อมเป็นอุปสรรคต่อความคล่องตัวในการใช้ตัวเงินอีกด้วย

ในเรื่องนี้ กฎหมายของประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า อย่างไรเป็นตัวเงินในประเทศหรือนอกประเทศ กล่าวคือ ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ บัญญัตินิยามคำว่า "ตัวเงินในประเทศ" ว่าหมายถึง ตัวที่ออกหรือปรากฏตามเนื้อความว่าได้ออกและพึงใช้เงินกันในเกาะอังกฤษ หรือตัวที่ออกหรือปรากฏตามเนื้อความว่าได้ออกในเกาะอังกฤษและสั่งให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในเกาะอังกฤษเป็นผู้ใช้เงิน ส่วนตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ตัวที่จะต้องทำคำคัดค้าน คือ ตัวแลกเงินที่ปรากฏตามเนื้อความว่าได้ออกหรือพึงใช้เงินกันนอกประเทศ ฉะนั้น ในการแก้ไขปัญหานี้ ตามกฎหมายไทย อาจนำบทบัญญัติกฎหมายของประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นแนวทางในการพิจารณาได้

4.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดเวลาทำคำคัดค้าน

การที่กฎหมายบัญญัติให้ ผู้ทรงต้องทำคำคัดค้านการไม่รับรองภายในจำกัดเวลาซึ่งกำหนดไว้เพื่อการยื่นตัวให้รับรองหรือภายในสามวันนับจากนั้น และบัญญัติให้ต้องทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงินภายในวันซึ่งจะพึงใช้เงินตามตัวหรือภายในสามวันนับจากนั้น* เป็นการก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ทรงตัวเงิน ทั้งนี้เพราะ กำหนดเวลาดังกล่าว เป็นกำหนดเวลาที่สั้นกว่าที่ผู้ทรงจะทราบว่าจะต้องทำคำคัดค้านกับนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ หรือกว่าจะพบนายที่ ได้รับอนุญาตให้ทำคำคัดค้านได้ ก็อาจจะเลยกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว และกฎหมาย

ไทยก็ได้บัญญัติว่า หากได้มีการทำบันทึก (noting) ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่จะทำให้สามารถขยายเวลาทำคำคัดค้านออกไปนับแต่วันทำบันทึกไว้เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศอังกฤษหรือประเทศสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด และหากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วผู้ทรงก็ยังมีได้ทำคำคัดค้าน ก็จะทำให้ผู้ทรงลั่นสิทธิไล่เบี้ยคู่สัญญาฝ่ายต่าง ๆ ทันทที ซึ่งนับว่าเป็นผลร้ายแรงต่อผู้ทรงมาก

ปัญหาอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับกำหนดเวลาทำคำคัดค้านคือ หากวันครบกำหนดการทำคำคัดค้านตรงกับวันหยุดทำการ จะมีการขยายกำหนดการทำคำคัดค้านไปในวันทำการถัดไปหรือไม่นั้น ในเรื่องนี้ มีนักวิชาการบางท่านให้ความเห็นว่า หากเป็นกรณีที่นายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอเป็นผู้ทำคำคัดค้าน กำหนดเวลาดังกล่าวย่อมขยายออกไปตามมาตรา 193/8 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่หากเป็นกรณีที่นายความเป็นผู้ทำคำคัดค้านแล้ว เห็นว่า แม้วันครบกำหนดการทำคำคัดค้านจะตรงกับวันหยุดทำการ ก็จะไม่มีการขยายกำหนดการทำคำคัดค้านออกไปเป็นวันทำการถัดไป กล่าวคือ หมายความว่าไม่สามารถจะอ้างว่าเป็นวันหยุดได้อย่างกรณีนายอำเภอเป็นผู้ทำคำคัดค้าน ในกรณีนี้ ผู้เขียนกลับเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นการทำคำคัดค้านโดยนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ หรือนายความที่ได้รับอนุญาตให้ทำคำคัดค้าน หากวันครบกำหนดการทำคำคัดค้านตรงกับวันหยุดทำการ กำหนดเวลาดังกล่าวย่อมขยายออกไป ดังที่มาตรา 193/8 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า "ถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการหรือตามประเพณี ให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา"

4.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ทำคำคัดค้าน

ทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมฉบับที่ 67 ต่างก็มีได้กำหนดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะต้องทำคำคัดค้านเมื่อตัวเงินขาดความเชื่อถือไว้ชัดเจน ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า เมื่อกฎหมายมิได้กำหนดสถานที่ทำคำคัดค้านไว้ ก็หมายความว่าผู้ทรงจะ

*โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2.2 เรื่องกำหนดเวลาทำคำคัดค้าน

ทำคำคัดค้าน ณ สถานที่ใดก็ได้ ใช้อะไรก็ได้ เช่น สถานที่ที่ตัวขาดความเชื่อถือ หรือภูมิลาเนาของผู้ทรง หรือสถานที่ใดก็ได้ที่ผู้ทรงสะดวก ฯลฯ ซึ่งหากกฎหมายมีวัตถุประสงค์ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ทรง เช่นที่กล่าวมาแล้วจริง ก็ควรจะต้องหามาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติด้วย กล่าวคือ เมื่อผู้ทรงยื่นคำร้องขอให้นายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ ในเขตท้องที่ที่ผู้ทรงสะดวกเป็นผู้ทำคำคัดค้านให้ ผู้ทรงมักได้รับการปฏิเสธจากนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอในเขตท้องที่ที่ยื่นคำร้องนั้นเสมอ โดยให้เหตุผลว่า ให้ผู้ทรงไปยื่นคำร้องต่อนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอในเขตท้องที่ที่ตัวเงินนั้นขาดความเชื่อถือแทน เช่นนี้ ผู้ทรงย่อมเกิดความสับสนว่าตนควรจะไปยื่นคำร้องขอให้ทำคำคัดค้านต่อนายอำเภอในเขตท้องที่ใดแน่ เพราะกฎหมายให้สิทธิแก่ผู้ทรงที่จะเลือกทำคำคัดค้าน ณ สถานที่ใดก็ได้ แต่เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ทำคำคัดค้านกลับปฏิเสธ ไม่ยอมปฏิบัติตามกฎหมาย

4.2.5 ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำคัดค้าน

จากการที่มาตรา 961 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดให้เฉพาะนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ หรือทนายความผู้ได้รับอนุญาตเท่านั้นที่เป็นผู้มีหน้าที่ทำคำคัดค้าน* อาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ทรงตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน ทั้งนี้เพราะ

(1) ในกรณีของนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอนั้น บุคคลเหล่านี้มีภาระหน้าที่ประจำที่จะต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว และจากการที่ผู้เขียนได้สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ ๓ ที่ทำการเขตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แม้แต่ตัวผู้มีหน้าที่ก็ยังไม่ทราบหรือไม่เข้าใจว่า คำคัดค้านคืออะไร ทำคำคัดค้านเพื่อวัตถุประสงค์อะไร และทำอย่างไร บางเขตให้ข้อมูลว่า จากหลักฐานที่เขตรับ พบว่า เคยมีผู้มาขอให้ทำคำคัดค้านตัวเงินเมื่อหกปีที่แล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ทราบและเคยดำเนินการเรื่องนี้ก็ได้โอนย้ายไปหน่วยงานอื่นแล้ว และหลังจากนั้นก็ไม่มีบุคคลใดมายื่นคำร้องขอให้ทำคำคัดค้านอีกเลยจนกระทั่งปัจจุบัน

(2) ในกรณีของทนายความนั้น ก็ต้องเป็นทนายความที่ได้รับอนุญาตให้ทำคำคัดค้าน

*โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2.3 เรื่องเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำคัดค้าน

โดยจะต้องยื่นเรื่อง เพื่อขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้ในกฎ
 เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมฉบับที่ 67 มิใช่หมายความว่าไปที่จะสามารถเป็นผู้ทำคำคัดค้าน
 ตัวเงินได้ และก็มีหมายความว่าขึ้นทะเบียนเป็นทนายความผู้ได้รับอนุญาตให้ทำคำคัดค้านใน
 จำนวนที่ไม่มากนักหากจะเทียบกับความแพร่หลายของสัญญาตัวเงิน

จะเห็นได้ว่า จากการที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้มีหน้าที่ทำคำคัดค้านมีเพียงสอง
 ประเภท แต่กลับเป็นผู้ที่ไม่มีความเข้าใจในเรื่องที่ตนมีหน้าที่ต้องทำคือ หรือมีจำนวนผู้ที่
 สามารถทำคำคัดค้านได้ไม่มากนัก ย่อมก่อให้เกิดภาวะแก่ผู้ทรงตัวเงินที่จะต้องรับทำคำคัดค้าน
 ให้เสร็จสิ้นภายในสามวันนับจากวันที่ตัวขาดความเชื่อถือ เพราะกว่าจะหาตัวผู้มีหน้าที่ทำคำ
 คัดค้านได้พบ หรือเมื่อพบแล้วก็ไม่ทราบว่ามีหน้าที่นั้นมีความสามารถทำได้จริงหรือไม่ หรือทำ
 แล้วถูกต้องตามแบบวิธีที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ซึ่งก็อาจพ้นกำหนดเวลาสามวันแล้ว และผล
 ของการไม่ทำคำคัดค้านก็คือการลั่นสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่คู่สัญญาฝ่ายต่าง ๆ เลยทีเดียว

ในเรื่องนี้กฎหมายต่างประเทศได้กำหนดผู้มีหน้าที่ทำคำคัดค้านแตกต่างจากกฎหมาย
 ไทยบ้าง ดังนี้

- กงสุล หรือรองกงสุล
- โนตารีบับลิก โดยมีได้แยกว่าจะต้องเป็นเฉพาะโนตารีบับลิกที่ขึ้นทะเบียนรับ
 อนุญาตให้ทำคำคัดค้านดังเช่นทนายความแบบกฎหมายไทย
- จำศาล หรือเจ้าพนักงานของศาล
- เจ้าบ้าน หรือผู้ครองเรือน (ในกรณีที่ไม่ใช่โนตารีบับลิก)

4.2.6 ปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายกับข้อกำหนดใน กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

การที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 21 กำหนดหลักเกณฑ์
 เรื่องการทำคำคัดค้านไว้ และมาตรา 961 กำหนดให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม (รัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงยุติธรรม) มีอำนาจออกกฎข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของ
 กฎหมาย ซึ่งก็คือ กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมฉบับที่ 67 แต่กฎเสนาบดีฉบับดังกล่าวกลับมี

ข้อกำหนดที่แตกต่างไปจากกฎหมาย เช่น กฎหมายกำหนดเพียงว่าเมื่อตัวเงินขาดความเชื่อถือผู้ทรงต้องทำค่าตัดค้ำโดยให้นายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ หรือนายความผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้มีหน้าที่ทำ และเมื่อทำค่าตัดค้ำเสร็จแล้ว ก็ให้ส่งมอบค่าตัดค้ำให้แก่ผู้ร้องขอให้ทำ โดยมีได้กำหนดว่า นายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ หรือนายความผู้ได้รับอนุญาตจะต้องนำตัวไปยื่นให้ผู้จ่ายหรือผู้รับรองที่ได้ทำการปฏิเสธการรับรองหรือใช้เงินมาแล้วอีกครั้งหนึ่ง แต่เมื่อได้พิจารณาจากแบบพิมพ์ค่าตัดค้ำ คือ แบบ 2 ก., แบบ 2 ข. และแบบ 2 ค. ที่กำหนดไว้ในกฎเสนาบดีแล้ว จะเห็นว่า ข้อความในแบบพิมพ์ดังกล่าวกำหนดให้นายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอ หรือนายความผู้ได้รับอนุญาตจะต้องนำตัวไปยื่นให้ผู้จ่ายหรือผู้รับรองอีกครั้งหนึ่ง (หลังจากที่ผู้ทรงได้ยื่นไปแล้วครั้งหนึ่ง) ต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวปฏิเสธอีกครั้ง จึงค่อยทำค่าตัดค้ำ เช่นนี้ จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องยึดถือและปฏิบัติตามแบบพิมพ์ดังกล่าวทั้ง ๆ ที่กฎหมายมิได้กำหนดไว้เช่นนั้น กรณีจะเป็นอย่างไรหากมิได้มีการยื่นตัวเงินให้ผู้จ่ายหรือผู้รับรองอีกครั้งหนึ่ง จะถือว่ามิได้มีการทำค่าตัดค้ำอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ จึงเป็นปัญหาที่น่าพิจารณาประการหนึ่ง

4.2.7 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แบบพิมพ์ตามที่กำหนดในกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

ดังที่ได้กล่าวมาในตอนต้นแล้วว่า กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเป็นกฎที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2471 จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังไม่เคยได้รับการแก้ไข ทั้ง ๆ ที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันก็แตกต่างกับในอดีตมาก ถ้อยคำต่าง ๆ ที่เคยใช้ได้เหมาะสมในอดีต อาจไม่ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน ทำให้อ่านเข้าใจยาก เช่น ถ้อยคำที่ใช้ในแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎเสนาบดี ดังนั้น หากจะใช้ถ้อยคำอื่นที่แตกต่างไปจากแบบพิมพ์ดังกล่าว แต่ยังคงใจความสำคัญตามที่กฎเสนาบดีกำหนดไว้ โดยเพียงแต่เรียบเรียงหรือปรับใช้ถ้อยคำใหม่ให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายขึ้น เช่นนี้ จะกระทำได้หรือไม่ หรือจะต้องใช้แบบพิมพ์ตามที่กำหนดไว้ทุกประการ ไม่สามารถจะใช้แบบพิมพ์อื่นได้เลย